

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN
VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

MALAKA TALABLARI

**O'rta maxsus ta'lim sohalari
bo'yicha malaka talablari**

XORIJIY TILLAR

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O‘RTA MAXSUS TA’LIM SOHALARI BO‘YICHA
MALAKA TALABLARI

3940000 Xorijiy tillar – ta’lim sohasi bo‘yicha tayyorgarlik darajasi
va zaruriy bilimlar mazmuniga qo‘yiladigan
UMUMIY TALABLAR

Toshkent-2024

Ushbu malaka talablari O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirining 2024-yil 18-iyuldagi 252-son buyrug'i bilan tashkil etilgan ishchi guruh tomonidan O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni va "O'rta maxsus ta'limning davlat ta'lim standarti"ga muvofiq ishlab chiqilgan.

Malaka talablari Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2024-yil 20-avgustdagi 9-son yig'ilish bayoni qarori bilan ma'qullangan hamda Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirining 2024-yil 6-sentyabrdagi 333-son buyrug'i bilan tasdiqlangan.

MUNDARIJA:

1. Qo'llanish sohasi.....	4
2. Malaka talablarining maqsad va vazifalari.....	4
3. Akademik litsey bitiruvchilariga qo'yiladigan umumiy talablar.....	4
4. Ta'lim sohasi bo'yicha ta'lim mazmunining majburiy minimumi	5
5. O'quv reja va o'quv dasturlarini ishlab chiqish va tatbiq etish tartibi	14
6. Tayanch so'zlar	16

1. Qo'llanish sohasi

“Xorijiy tillar” ta'lim sohasi bo'yicha malaka talablari akademik litseylarda mazkur ta'lim sohasidagi barcha ta'lim yo'nalishlari mazmunining zarur va yetarliligini, o'quvchilarga mo'ljallangan o'quv yuklamasining hajmini, bitiruvchilarga qo'yiladigan malaka talablarini belgilab beradi.

Malaka talablari o'zining idoraviy bo'ysinuvidan qat'iy nazar O'zbekiston Respublikasi hududida faoliyat ko'rsatayotgan barcha akademik litseylarga joriy etiladi.

Malaka talablari akademik litseylarning barcha turdagi o'quv me'yoriy hujjatlarini yaratish uchun asos hisoblanadi.

Malaka talablari o'zining tuzilishi va mazmuniga ko'ra davlat, hudud, akademik litsey manfaatlari va vositalari muvozanatini aks ettiradi hamda o'quvchi shaxsi, uning intilishlari, qobiliyati va qiziqishlarining ustuvorligidan kelib chiqadi.

2. Malaka talabining maqsad va vazifalari

2.1. Akademik litseylar ta'lim sohalari bo'yicha malaka talablaridan ko'zlangan maqsad mamlakatda amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlardan kelib chiqib, rivojlangan xorijiy davlatlarning ilg'or tajribalari, ilm-fan va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga asoslangan holda o'rta maxsus ta'lim tizimida ta'lim va o'qitish sifatiga, ta'lim mazmuniga, ta'lim oluvchilar va ularning tayyorgarlik darajasiga, ta'lim darajasidagi kompetensiyalar va natijalarga, beriladigan malakalarga, talab qilinadigan o'quv yuklamasi va faoliyati hajmiga hamda baholash mexanizmlariga qo'yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

2.2. Malaka talablari quyidagi vazifalarni nazarda tutadi:

o'rta maxsus ta'lim mazmuni va sifatiga qo'yiladigan talablarni belgilash;

milliy, umuminsoniy va ma'naviy qadriyatlar asosida o'quvchilarni tarbiyalashning samarali shakllari va usullarini joriy etish;

muhandislik sohasiga oid bo'lgan kasblarga qiziqishini oshirish;

o'quv-tarbiya jarayoniga pedagogik va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish;

akademik litsey o'quvchilari va bitiruvchilarining malakasiga qo'yiladigan talablarni belgilash;

kadrlarni maqsadli va sifatli tayyorlash uchun ta'lim, fan va ishlab chiqarishning samarali integratsiyasini ta'minlash;

ta'lim sifati va ko'rsatiladigan ta'lim xizmatlari turlariga hamda kadrlar tayyorlashga nisbatan qo'yiladigan maqbul talablarni belgilash;

o'rta maxsus ta'limga va uning pirovard natijalariga, o'quvchilarning bilimi va malaka darajasini baholash tartibiga, shuningdek, ta'lim faoliyati sifati ustidan nazorat qilishga nisbatan qo'yiladigan talablarning huquqiy asoslarini takomillashtirish;

davlat ta'lim standartlari talablarining ta'lim sifati va kadrlar tayyorlashga qo'yiladigan xalqaro talablarga muvofiqligini ta'minlash;

xalqaro va **milliy sertifikat** imtihonlariga oid mavzular kiritish.

3. Akademik litsey bitiruvchilariga qo'yiladigan umumiy talablar

3.1. Akademik litsey bitiruvchilariga qo'yiladigan talablar quyidagi ko'rsatkichlarning umumlashtirilgan tavsifidan iborat:

o'qitiladigan fanlar doirasida nazariy va amaliy kompetensiyalarga ega bo'lish;

bilimlarni muntazam oshirish va yangilab borishga intilish, o'quv faoliyatiga ijodiy hamda mustaqil yondashish sifatlariga ega bo'lish;

mantiqiy fikrlashning uslublari va usullarini bilish, ularni amaliy faoliyatda qo'llay olish malakasiga ega bo'lish;

mustaqil va kreativ fikrlash, fikrlarni yozma va og'zaki tarzda ravon bayon etish malakalari shakllangan bo'lishi;

davlat tilini hamda kamida bitta xorijiy tilni mukammal bilish;

davlat va xorijiy tildagi hujjatlar bilan ishlay olish;
 ma'naviy-axloqiy madaniyatga ega bo'lish;
 liderlik xislatlarining shakllangan bo'lishi;
 zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan ishlashning amaliy ko'nikmalarini mustahkam egallash;
 jismonan sog'lom, harbiy xizmatga va tezkor tibbiy yordam ko'rsatishga layoqatli bo'lish;
 sog'lom turmush tarzi, mehnat madaniyati, intellektual madaniyat va madaniy munosabatlarda o'zini to'liq namoyon qila olish;
 favqulodda vaziyatlarning oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish borasidagi me'yor va tartiblar mohiyatini bilishi;
 umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lishi, o'z Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish;
 mamlakat, jamiyat, insoniyatning axloqiy va huquqiy qonunlarini tan olgan, tanlash erkinligi va boshqa odamlarning huquqlarini hurmat qilgan holda, o'z fikrini, dinini, turmush tarzini tanlashda erkin bo'lish;
 turli vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilish, yangiliklarga doimiy intilish, masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish;
 faoliyat doirasiga tegishli masalalarni hal qilish yo'llarini izlash, tahlil va talqin qila olish;
 Vatan tarixini bilish, davlatning tuzilishi, uning ijtimoiy va siyosiy rivojlanishi haqida aniq bilimlarga ega bo'lish, xalqaro voqea, hodisa va muammolarni tushuna olish;
 huquqiy madaniyatga ega, fuqarolik burchi va mas'uliyat hislari shakllangan bo'lishi;
 ekologik mas'uliyatni his qilish, ekologik madaniyatga hamda tabiatni muhofaza qilish sohasida bilimlarga ega bo'lish;
 zamonaviy dunyo talablariga javob beradigan, jahon madaniyatiga kirishga imkon beruvchi faoliyat sohasini erkin tanlash imkonini beruvchi ta'lim darajasiga ega bo'lish.

4. Ta'lim sohasi bo'yicha ta'lim mazmunining majburiy minimumi

4.1. Akademik litseylarda ta'lim mazmuni bevosita umumta'lim maktablari ta'lim mazmuni bilan uzviy bog'liq va umumta'lim maktablarining 9-sinfi negizida davom ettiriladi.

4.2. **“Xorijiy tillar”** ta'lim sohasida umumta'lim, chuqurlashtirilgan, unifikatsiya qilingan va kasbiy fanlar asoslarini puxta o'rganish asosida amalga oshiriladi.

4.3. Akademik litsey bitiruvchilariga ta'lim mazmunining majburiy minimumi umumta'lim va chuqurlashtirilgan fanlarning mazmunidan kelib chiqqan holda fanga oid umumiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar belgilab beriladi.

4.4. Unifikatsiya qilinadigan fanlar ta'lim yo'nalishidan kelib chiqqan holda akademik litsey va tegishli oliy ta'lim muassasasi tomonidan belgilanadi.

4.5. Kasbiy fanlarni tanlash ta'lim yo'nalishidan, jamiyat va mehnat bozori talablaridan, ilmiy-texnika sohasidagi o'zgarishlardan hamda o'quvchilarning qiziqishlaridan kelib chiqqan holda akademik litseyning pedagogik kengashi tomonidan amalga oshiriladi.

4.6. Akademik litseylarda fanlar bo'yicha ta'lim mazmunining zarur va yetarli hajmiga erishish barcha o'quvchilar uchun majburiydir.

4.7. **“Xorijiy tillar”** ta'lim sohasida chuqurlashtirilgan fanlar bo'yicha ta'lim yo'nalishlari o'quv rejasiga asosan quyidagi taqsimotga ega:

Ta'lim yo'nalishi kodi	Ta'lim yo'nalishi nomi	Chuqurlashtirilgan fanlar
3940000	Xorijiy tillar	Xorijiy til, ikkinchi xorijiy til, ona tili va adabiyot

4.8. Davlat ta'lim standartlariga asoslangan holda umumta'lim fanlarini o'rganish quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

Malaka darajasi	Darajalarning nomlanishi
B1	Umumta'lim fanlarini o'rganishning umumiy darajasi
B1+	Umumta'lim fanlarini o'rganishning kuchaytirilgan umumiy darajasi

Tayanch kompetensiyalar

O'zbekiston Respublikasida ta'limning uzluksizligi, uzviyligi, o'quvchi shaxsi va qiziqishlari ustuvorligidan kelib chiqib, ularning yosh xususiyatlariga mos ravishda quyidagi tayanch kompetensiyalar shakllantiriladi:

Kommunikativ kompetensiya – ijtimoiy vaziyatlarda ona tilida va kamida bitta xorijiy tilda o'zaro muloqotga kirisha olishni, muloqotda muomala madaniyatiga amal qilishni, ijtimoiy moslashuvchanlikni, hamkorlikda jamoa bilan samarali ishlay olish layoqatlarini shakllantirishni nazarda tutadi.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi – media manbalardan zarur ma'lumotlarni izlab topa olish, saralash, qayta ishlash, saqlash, ulardan samarali foydalana olish, axborotlarning xavfsizligini ta'minlash, media madaniyatga ega bo'lish layoqatlarini shakllantirishni nazarda tutadi.

O'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyasi – doimiy ravishda o'z-o'zini jismoniy, ma'naviy, ruhiy, intellektual va kreativ rivojlantirish, kamolotga intilish, hayot davomida mustaqil o'qib-o'rganish, kognitivlik ko'nikmalarini va hayotiy tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish, shuningdek, o'z hatti-harakatini muqobil baholash va mustaqil qaror qabul qila olish ko'nikmalarini egallashni nazarda tutadi.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi – jamiyatda bo'layotgan voqea-hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va ularda faol ishtirok etish, o'zining fuqarolik burchi va huquqlarini bilish, unga rioya qilish, mehnat va fuqarolik munosabatlarida muomala va huquqiy madaniyatga ega bo'lish layoqatlarini shakllantirishni nazarda tutadi.

Milliy va umummadaniy kompetensiya – Vatanga sadoqatli, insonlarga mehr-oqibatli va milliy, umuminsoniy qadriyatlarga e'tiqodli bo'lish, badiiy va san'at asarlarini tushunish, orasta kiyinish hamda madaniy qoidalarga va sog'lom turmush tarziga amal qilish layoqatlarini shakllantirishni nazarda tutadi.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi – aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy, oilaviy, kasbiy va iqtisodiy rejalarni tuza olish, kundalik faoliyatda turli diagramma, chizma va modellarni o'qiy olish, inson mehnatini yengillashtiradigan, mehnat unumdorligini oshiradigan, qulay shart-sharoitga olib keladigan fan va texnika yangiliklaridan foydalana olish layoqatlarini shakllantirishni nazarda tutadi.

Mazkur kompetensiyalar o'quvchilarda umumta'lim fanlari orqali shakllantiriladi. Shuningdek, har bir chuqurlashtirilgan fanning mazmunidan kelib chiqqan holda o'quvchilarda fanga oid umumiy kompetensiyalar ham shakllantiriladi.

XORIJIY TIL

(barcha ta'lim olish tillari bo'yicha)

Chet tilini o'qitishdan ko'zlangan maqsad va vazifalar

O'zbekiston Respublikasida ta'limning barcha bosqichlarida chet tilini o'qitishning asosiy maqsadi o'rganuvchilarning turli madaniyatli dunyoda kundalik, ilmiy va kasbga oid sohalarda faoliyat olib borishi uchun chet tilida kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishdan iborat.

Chet tili kommunikativ kompetensiyasi – o'rganilayotgan chet tili bo'yicha egallagan bilim, ko'nikma va malakalarni muloqot jarayonida qo'llash qobiliyatidir.

Ushbu hujjatda kompetensiyalar quyidagi guruhlariga ajratiladi:

Lingvistik kompetensiya til materiali (fonetika, leksika, grammatika) haqida bilimlar va nutq faoliyati turlari (tinglash, gapirish, o'qish va yozish) bo'yicha ko'nikmalarni egallashni nazarda tutadi.

Sotsiolingvistik kompetensiya so'zlovchining biror bir nutqiy vaziyat, kommunikativ maqsad

va xohish-istagidan kelib chiqqan holda kerakli lingvistik shakl, ifoda usulini tanlash imkonini yaratadi. Sotsiolingvistik kompetensiya ijtimoiy-madaniy kompetensiyani o'z ichiga olib, autentik nutqning milliy xususiyatlarini: o'zi yashayotgan mamlakatning urf-odatlarini, qadriyatlarini, marosimlari va boshqa milliy-madaniy xususiyatlarini bilish hamda tili o'rganilayotgan mamlakat bilan taqqoslagan holda taqdim eta olish qobiliyatini ko'zda tutadi.

Pragmatik kompetensiya o'rganilayotgan chet tilida kommunikativ vaziyatda tushunmovchiliklar paydo bo'lganda takroran so'rash, uzr so'rash va hokazolar orqali murakkab vaziyatlardan chiqib keta olish qobiliyatini nazarda tutadi. Mazkur malaka talablarida diskurs kompetensiyasi pragmatik kompetensiya tarkibiga kiritildi. Mazkur kompetensiya og'zaki yoki yozma nutqda fikrlarni tegishli til vositalari orqali ifodalashni nazarda tutadi. Diskurs kompetensiyasi og'zaki yoki yozma nutqdagi izchillikni ta'minlashda lingvistik signallarni tushunish va interpretatsiya qilish ko'nikmalarini nazarda tutadi.

Shuningdek, Milliy va xalqaro darajadagi (IELTS, TOEFL, SAT) sertifikatlarga ega bo'ladigan, xalqaro talablarga javob bera oladigan yuqori darajadagi mutaxassislarni tayyorlashdan iborat.

Chet tili bo'yicha B1+ daraja bitiruvchilari tayyorgarligi darajasiga qo'yiladigan talablar

Til materiallari	Bilish va bajara olish
Talaffuz	Darak, so'roq, bo'lishsiz, buyruq gaplarda ritm va intonatsiyani to'g'ri qo'llay oladi, gapni ma'no bo'laklariga ajrata oladi. Taqdimotlar va muhokamalarda ta'kid maqsadida urg'u va intonatsiyadan foydalana oladi. Chet tilining asosiy variantlarini ajrata oladi.
Leksika	O'z mutaxassisligiga oid leksikani ajrata oladi va qo'llay oladi. O'z ixtisosligi doirasi va boshqa sohalarida so'z tuzilishi unsurlari (qo'shma so'zlar, prefikslar, suffikslar, so'z o'zagi)ni taniy oladi va tushuna oladi.
Grammatika	Kommunikativ maqsadlarda zarur bo'lgan chet tili grammatikasining barcha asosiy elementlarini ajrata oladi va ulardan to'g'ri foydalana oladi.

Nutq faoliyati turlari	Bilish va bajara olish
Tinglab tushunish	O'z mutaxassisligi doirasidagi suhbatni tushuna oladi. O'z qiziqishlari doirasidagi teleradio dasturlar va boshqa manbalarni tinglab, asosiy ma'lumotlarni tushuna oladi. Shaxsiy qiziqish, o'qish yoki kasbga oid sohadagi og'zaki manbalarni tinglab, ham asosiy mazmuni, ham maxsus ma'lumotlarni anglay oladi. Til egasi bilan tanish va maxsus mavzuda muloqotga kirishganda uning aksariyat jihatlarini tushuna oladi.
Gapirish	Tanish kundalik va boshqa umumiy mavzularda ma'lum darajada o'zida ishonch bilan ma'lumot almasha oladi, tekshira oladi va tasdiqlay oladi. Muammoni tushuntirib bera oladi va uni hal qilish yo'llarini taklif qila oladi. Kutilmagan muloqot vaziyatlarida ishtirok eta oladi, tayyorgarliksiz suhbat va muhokamalarni olib bora oladi. Tanish mavzularda debatlar va muhokamalarda ishtirok eta oladi. Muhokamalar jarayonida mavhum mavzular va masalalarda o'z fikrini ifoda qila oladi. Muhokama yoki suhbat mobaynida o'zgalar fikrini sharhlay oladi. Batafsil ko'rsatmalarga oid savollarga javob bera oladi. Savollar berib, tegishli sharhlar keltirib, intervyu olib bora oladi. Intervyu yoki maslahat berish mobaynida kerakli ma'lumotlarni bera oladi.

	Ommabop yoki ixtisoslikka oid mavzuda yaxshi tuzilgan taqdimot qila oladi. Qisqa hikoya, maqola yoki muhokama mazmunini qisqacha bayon qila oladi. O'z qarashlarini tushunarli va aniq ifodalay oladi.
O'qish	Kattaroq matnlarni o'qiy oladi, matnning turli qismlaridan tegishli ma'lumot yig'a oladi. Munozarali matnning xulosasini aniqlay oladi. Matn mazmunining asosiy g'oyasini ajrata oladi. Maxsus ma'lumot olish uchun nisbatan katta hajmdagi matnlarni o'qiy oladi. Maxsus ma'lumot olish, to'liq tushunish uchun qisqa gazeta maqolalarini, internet matnlari va boshqalarni o'qiy oladi.
Yozish	Suhbat paytida o'zi foydalanishi uchun yetarli darajada aniq bo'lgan qaydlar qila oladi. O'z qiziqishlariga taalluqli mavzuda qisqa, sodda esse yoza oladi. Rasmiy xat, ish yuritish qog'ozlari (ariza, rozilik xatlari, rezyume)ni yoza oladi. Tajriba, faoliyat va tadbirlar haqida talabga javob bera oladigan hisobotlarni yoza oladi. Loyiha ishi haqida qisqacha hisobot yoza oladi. Hikoya yoza oladi.

Chet tili bo'yicha B1 daraja bitiruvchilari tayyorgarligi darajasiga qo'yiladigan talablar

Til materiallari	Bilish va bajara olish
Talaffuz	Darak, so'roq, bo'lishsiz, buyruq gaplarda ritm va intonatsiyadan foydalana oladi, gapni ma'no bo'laklariga qisman ajrata oladi. Taqdimotlar va muhokamalarda ta'kid maqsadida urg'u va intonatsiyadan foydalana oladi. Chet tilining asosiy variantlarini ajrata oladi.
Leksika	O'z mutaxassisligiga oid leksikani ajrata oladi va qo'llay oladi. O'z ixtisosligi doirasi va boshqa sohalarida so'z tuzilishi unsurlari (qo'shma so'zlar, prefikslar, suffikslar, so'z o'zagi)ni taniy oladi va tushuna oladi.
Grammatika	Kommunikativ maqsadlarda zarur bo'lgan chet tili grammatikasining barcha asosiy elementlarini ajrata oladi va ulardan to'g'ri foydalana oladi. Grammatik qoidalarni og'zaki va yozma nutqda to'g'ri qo'llay oladi.

Nutq faoliyati turlari	Bilish va bajara olish
Tinglab tushunish	Ommabop tanish mavzulardagi aniq normativ nutqning asosiy ma'nolarini tushuna oladi. Kasb-hunarga oid mavzulardagi aniq normativ nutqning asosiy ma'nolarini tushuna oladi. Shaxsiy qiziqish yoki kasbga oid kundalik voqealar va dasturlar haqidagi teleradio yangiliklar sekin, biroq ravon gapirilganda ularning asosiy mazmuni va g'oyasini tushuna oladi. Batafsil yozishga yo'riqnomalar yoki ko'rsatmalarni tushuna oladi va ularga amal qila oladi. Tanish mavzudagi muhokamaga kirisha oladi.
Gapirish	Sayohat mobaynida yoki kasbiy sohada vujudga kelishi mumkin bo'lgan aksariyat vaziyatlarda muloqot qila oladi. Tanish, shaxsiy qiziqishlarga oid yoki kundalik mavzularda tayyorgarliksiz suhbatga kirisha oladi.

	Ham ommabop, ham kasb-hunarga oid masalalar bo'yicha ma'lumot oladi va bera oladi hamda fikr almasha oladi. Keng miqyosdagi his-tuyg'ular va hissiyotlar, masalan g'amginlik, baxtiyorlik, mamnuniyat, hayratlanishni ifoda qila oladi va ularga javob qaytara oladi. Mavzu bo'yicha suhbat yoki muhokamada qatnasha oladi. Sayohat, xarid, bank va boshqa umumiy kundalik yoki mehnat faoliyatiga oid vaziyatlardagi yumushlarni samarali uddalay oladi. Yo'riqnomalar yoki ko'rsatmalarni tushunib, ularga amal qila oladi. Rasmiy suhbatda, masalan ishga joylashish yoki stipendiya olish uchun bo'ladigan suhbatda oldindan kutsa bo'ladigan savollarga javob bera oladi. Yuzma-yuz muloqotda yoki telefon orqali uchrashuv yoki tadbir vaqti va joyini rejalashtira oladi. Kasb-hunarga oid mavzudagi savollar bera oladi va ularga javob qaytara oladi. Ixtisoslikka oid yoki boshqa tanish mavzularda qisqa, mantiqiy fikrlar bilan bog'langan taqdimot qila oladi. Tanish vaziyatlar va mavzularni sodda tasvirlab, ular haqida bevosita axborot bera oladi. Voqea-hodisalar va tadbirlar tafsilotlarini bog'lay oladi. Orzu-umidlar, xohish-istak va rejalarni tasvirlay oladi. Ommaga e'lon yoki taqdim qilish jarayonida rejalar yoki chora-tadbirlarni tasvirlay oladi. Sodda iboralar yordamida masala yoki dalil va sabablarni keltira oladi.
O'qish	Ixtisoslik sohalarida faktlarga asoslangan murakkab bo'lmagan matnlarni to'liq tushuna oladi. Kundalik va asosiy kasb-hunarga oid hujjatlardagi, masalan, xabarlar, qisqa rasmiy hujjatlardagi tegishli ma'lumotlarni topa oladi va tushuna oladi. Gazeta va internet matnlari va boshqa manbalardagi tegishli fikrlarni tushuna oladi. Asbob-uskunalar va qurilmalarni ishlatish va ekspluatatsiya qilish bo'yicha yozma yo'riqnomalarni tushunib, ularga amal qila oladi. Ommaviy matnlarni muhokama qilishni nazarda tutgan holda asosiy fikrlarini tushuna oladi.
Yozish	Shaxsiy va kasbiy kontekstlarda qaydlar va xabarlar yozib, ularning shoshilinchligi, muhimligi yoki zarurligini ifodalay oladi. Malaka talabi formatga asoslangan qisqa kasbga oid hisobotlar yoza oladi. Mehnat amaliyoti tajribasiga oid oddiy hisobotlarni yoza oladi. Ish joyi bilan bog'liq masalalar va vujudga keladigan vaziyatlar bo'yicha oddiy hisobotlar yoza oladi. Rezyume va tavsiya xatlarini yoza oladi.

ONA TILI

(barcha ta'lim olish tillari bo'yicha)

Ona tili fanini o'qitishning maqsad va vazifalari

Ona tili fanini o'qitishning asosiy maqsadi:

o'z fikrini og'zaki va yozma tarzda to'g'ri va ravon bayon qiladigan, kitobxonlik madaniyati shakllangan, mustaqil va ijodiy fikrlay oladigan, o'zgalar fikrini anglaydigan, muloqot va nutq madaniyati rivojlangan shaxsni kamol toptirishdan iborat.

Ona tili fanini o'qitishning asosiy vazifasi:

o'quvchi shaxsini fikrlashga, o'zgalar fikrini anglashga, o'z fikrini og'zaki hamda yozma

shaklda savodli bayon qila olishga qaratilgan nutqiy kompetensiyani rivojlantirish;

o'quvchilarda grammatikaga oid o'zlashtiriladigan bilimlarni (fonetika, orfoepiya, leksikologiya, so'zning tarkibi, so'z yasalishi, morfologiya, sintaksis, yozuv va imlo, tinish belgilari, nutq uslublari, stilistikaga oid tushunchalarni) rivojlantirish;

ona tilining keng imkoniyatlaridan unumli foydalangan holda to'g'ri va ravon bayon eta olishni rivojlantirishga qaratilgan lingvistik kompetensiyalarni shakllantirish;

o'quvchiga ona tilini o'qitish orqali shu tilda egallanadigan nutqiy faoliyatning asosiy to'rt turi bo'yicha har bir bosqichda taqozo etiladigan malaka va ko'nikmalar me'yorini rivojlantirish, o'qish hamda mehnat jarayonida, oila va jamoat joylarida yuzaga keladigan turli nutqiy vaziyatlarda mustaqil ravishda fikr almasha olish va fikr bayon eta bilish, eshitilgan materialni idrok etish, yozma manbalarni o'qish orqali axborot olish, voqea-hodisalarga o'z munosabatini bildirish tarzida muloqotga kirishish malakasini egallab borish dinamikasini shakllantirishdan iborat.

Ona tili fanidan akademik litsey bitiruvchilariga qo'yiladigan malaka talablari

Akademik litsey o'quvchilariga ona tilini o'qitish orqali egallanadigan nutqiy faoliyatning asosiy to'rt turi:

tinglab tushunish;

gapirish;

o'qish;

yo'zish.

Ushbu amallar bo'yicha akademik litseydagi ta'lim jarayonida malaka va ko'nikmalarni rivojlantirish, bunda o'qish hamda mehnat jarayonida, oila va jamoat joylarida yuzaga keladigan turli nutqiy vaziyatlarda fikr almasha olish va bayon eta bilish, eshitilgan materialni idrok etish, shuningdek, yozma manbalarni o'qish orqali axborot olish, voqea-hodisalarga o'z munosabatini bildirish tarzida muloqotga kirish malakasini egallab borish dinamikasi nazarda tutiladi.

Nutqiy malaka talablari

(Tinglab tushunish, so'zlash, o'qish, yo'zish)

1. Nutqiy kompetensiya (tinglab tushunish, so'zlash, o'qish, yo'zish):

B1+

Tinglab tushunish

tinglangan nutqni kommunikativ sifatlariga ko'ra baholay oladi;

ma'no ko'chish yo'llarini farqlaydi, matndagi o'rnini tahlil qiladi;

ona tilining boyish manbalarini, tarixiy, eskirgan, arxaik va yangi so'zlarni farqlaydi, nutqda ulardan to'g'ri foydalanadi; so'zning ma'no va shakl munosabatlarini farqlaydi, nutqda to'g'ri qo'llaydi;

gap bo'laklarining odatiy tartibi, o'zgargan (inversiyaga uchragan) tartibini, ma'nodagi o'zgarishlarni farqlaydi va nutqda ulardan to'g'ri foydalanadi;

uyushiq va ajratilgan bo'laklar, undalma va kiritmalar ohangiga rioya qiladi va ularning uslubiy ahamiyatini farqlagan holda nutqiy vaziyatlarda to'g'ri qo'llaydi;

ifoda maqsadiga ko'ra gap turlari uslubiyatini, ulardagi o'ziga xos ifodalarni farqlaydi, nutqda to'g'ri qo'llaydi;

nutqiy vaziyatlarda qo'shma gap turlaridan va ko'chirma gaplardan o'rinli va to'g'ri foydalanadi, tinish belgilarini qo'llaydi;

tinglaganlari asosida xulosa qila oladi va xulosani dalillar bilan asoslay oladi;

tinglash jarayonida mazmunni tushunishdagi to'siqlarni anglaydi va bartaraf eta oladi.

Gapirish

nutqini ifodali va ravon, mazmunli va ta'sirchan ifoda eta oladi, leksik, grammatik va stilistik me'yorlarga amal qiladi, nutqda mantiqiy urg'uni o'rinli va to'g'ri qo'yadi;

o'zbek adabiy tili me'yorlariga amal qilgan holda turli nutqiy vaziyatlarda ravon so'zlaydi; matnda nutq uslubining qanday qo'llanganini, har bir so'z, so'z birikmasi va gap shaklining qanday ma'no tashiyotganini, nega aynan shu so'z, birikma yoki gap qo'llanganini, matn tuzilishi va uning tarkibiy qismlarini bog'lovchi vositalarning vazifasini tushunadi;

ibora (idioma)lar, maqol va aforizmlarning matnga qo'shadigan hissasini aniqlaydi;

matn mazmuniga mos sarlavha(lar)ni topadi;

xulosa chiqarish, xulosani matnda berilgan hodisaga bog'laydi;

matnning yozilishidan qanday maqsad ko'zlanganini,

qaysi toifadagi o'quvchiga mo'ljallanganini, qanday kontekstda yozilganini biladi va bu bilimni matnni yaxshiroq tushunish uchun qo'llaydi;

har qanday mavzu yuzasidan og'zaki nutq tayyorlay oladi, mavzudan chetlashmagan holda fikr va g'oyalarini ifodalab muloqotga kirisha oladi.

O'qish

turli janrdagi matnlarni ifodali hamda ta'sirchan o'qiydi, ulardagi uslubiy vositalarning ahamiyatini

his qiladi;

o'zbek tiliga xos bo'lgan ibora(idioma)lar maqol va aforizmlarning matnga qo'shadigan hissasini aniqlaydi;

axborot matnlari (ilmiy va ommabop maqola, yo'riqnoma, grafik tasvir va jadvallar, tahliliy va tanqidiy matnlar, qiyoslash matnlari)ning muhim va nomuhim jihatlarini ajratadi, xatboshilarni aniqlaydi;

gapning ifoda maqsadi va his-hayajonning ishtirokiga ko'ra

turlarini, sodda va qo'shma gaplarni ohangiga muvofiq o'qiydi;

turli matnlar (yo'riqnoma, reklama matnlari)ni o'qib tushunadi va munosabat bildiradi;

muallifning matnning muayyan qismlarini (voqeani boshlash yoki tugatish) yaratish bo'yicha tanlovi (komedik, tushkun, fojiali), matnning umumiy tuzilishi va mazmuniga, estetikasiga qanday hissa qo'shganini tahlil qiladi;

turli davrlarda bir xil mavzuda yozilgan matnlarni qiyoslaydi;

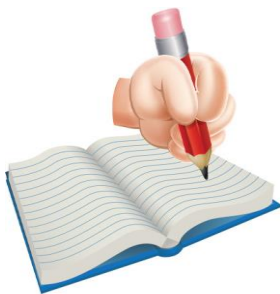
muallif tomonidan yaratilgan topilmalarni (yangi so'zlar, birikmalar) aniqlaydi va ularga munosabat bildiradi;

dramatik va she'riy parchalardagi so'zlarning ohang va mazmunga ta'sirini aniqlaydi;

xulosa chiqarishi, xulosani matnda berilgan hodisaga bog'lagan holda yozma va audio shakllarini taqqoslab, ma'nodagi o'zgarishlar haqida fikr yuritadi.

Yozish

fikr ifodasida qo'shma gapdan foydalanadi, bir fikrni turli shaklda ifodalaydi;

ijodiy va badiiy matnlar yaratadi;

turli maqsad va turli auditoriyaga mo'ljallangan turli uslubdagi matnlarni yozadi, xususan, biror narsani tushuntirish yoki ma'lum narsa yoki hodisa haqida ma'lumot yetkazish uchun yozadi;

yo'riqnoma, shartnoma, buyruq, buyruqdan ko'chirma)ni to'g'ri yozadi;

o'zi foydalanishi uchun yetarli darajada aniq bo'lgan qaydlar qiladi;

ish qog'ozlari (e'lon, tabriknoma, taklifnoma, tushuntirish xati, tarjimai hol, ariza, tavsifnoma, tavsiyanoma, tilxat, dalolatnoma, ishonchnoma,

yo'riqnoma, shartnoma, buyruq, buyruqdan ko'chirma)ni to'g'ri yozadi;

imlo va uslubiy qoidalarga rioya qilgan holda to'g'ri, izchil, o'z fikr va hissiyotlarini ifodalaydi, shuningdek, biror ma'lumotni yetkazish uchun 25-30 ta gapdan iborat matn yozadi;

drabblarni g'oyani saqlagan holda qayta kengaytirib yozadi;

xatboshiga rioya qiladi.

Lingvistik malaka

(fonetika, imlo, soʻz yasalishi, morfemika, leksikologiya, oʻzbek leksikografiyasi morfologiya, sintaksis):

Fonetika

nutq tovushlarining maʼno farqlash vazifasini anglaydi va izohlaydi;
fonetik hodisalar (tovush tushishi, tovush orttirilishi, tovush almashishi)ni biladi va izohlaydi;
ohang va urgʻuni biladi va qoʻllaydi.

Imlo meʼyorlari

harflar imlosini biladi va yozma nutqda toʻgʻri qoʻllaydi;
asos va qoʻshimchalar imlosini biladi va yozma nutqda toʻgʻri qoʻllaydi;
soʻzlarni qoʻshib, ajratib va chiziqcha bilan yozish, bosh harflar imlosi hamda koʻchirish qoidalariga amal qiladi.

Soʻz yasalishi

soʻz yasalishi, soʻz yasash tuzilishi (tarkibi), soʻz yasash usullarini farqlaydi va nutqida toʻgʻri qoʻllaydi;
soʻz yasash jarayonida roʻy beradigan oʻzgarish turlarini farqlaydi;
badiiy matn ustida ishlaydi, undagi yasama soʻzlarni topadi, soʻz yasalishi boʻyicha tahlil qiladi.

Morfemika

soʻzlarning morfem tarkibi, asos va qoʻshimchalar, qoʻshimchalarning maʼno vazifasiga koʻra turlarini farqlaydi;
old qoʻshimchalar va ularning xususiyatlarini matn orqali sharhlaydi;
qoʻshimchalardagi shakldoshlik, maʼnodoshlik, zid maʼnolilik hodisalarini matn turlarida farqlaydi;
nutqda asosdosh soʻzlardan foydalanadi.

Leksikologiya

sinonimlar, sinonimik qatordagi uslubiy farqlarni tushunadi va toʻgʻri qoʻllaydi;
omonim, antonim, paronimlarni farqlaydi, ularni nutqda toʻgʻri qoʻllaydi;
soʻzning koʻp maʼnoliligi, oʻz va koʻchma maʼnolarni farqlaydi, koʻchma maʼnoni hosil qiluvchi birliklarni nutqda toʻgʻri qoʻllaydi.

Oʻzbek leksikografiyasi

oʻzbek leksikografiyasi (lugʻatshunoslik), ensiklopedik (qomusiy) va filologik lugʻatlarning oʻziga xosligini, turlarini anglaydi, ulardan toʻgʻri foydalanadi;
reklama matnlarida til birliklarini toʻgʻri qoʻllaydi.

Morfologiya

soʻzni tarkibiy qismlarga ajratadi, asos va qoʻshimchalarni, tub va yasama soʻzlarni farqlaydi, qoʻshimchalarning shakldosh, maʼnodosh, zid maʼnoliligini biladi, nutqida qoʻllaydi;
mustaqil soʻz turkumlari (ot, sifat, son, feʼl, ravish, olmosh), ularning maʼno turlarini oʻzaro farqlaydi, uslubiy xususiyatlarini tushunadi hamda nutqda toʻgʻri qoʻllaydi;
yordamchi soʻz turkumlari (bogʻlovchi, koʻmakchi, yuklama)ni oʻzaro farqlaydi, ularning uslubiy xususiyatlarini tushunib izohlay oladi hamda nutqda toʻgʻri qoʻllaydi;
alohida soʻz turkumlari (modal, taqlid va undov soʻzlar)ni oʻzaro farqlaydi, ularning uslubiy xususiyatlarini tushunib izohlay oladi hamda nutqda toʻgʻri qoʻllaydi.

Sintaksis

soʻz birikmasi, gap va uning turlarini farqlay oladi va nutqida toʻgʻri qoʻllaydi;
gap boʻlaklarining oʻzaro bogʻliqligini, tartibini tushunadi va nutqda toʻgʻri qoʻllaydi;

sintaktik birliklarni farqlaydi va nutqda to'g'ri qo'llaydi;
 tinish belgilarini to'g'ri qo'llaydi.

ADABIYOT

(barcha ta'lim olish tillari bo'yicha)

Adabiyot fanini o'qitishning maqsad va vazifalari

Adabiyot fanini o'qitishning asosiy maqsadi:

milliy hamda jahon adabiyotining nodir namunalarini o'qitish orqali o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy dunyosi, adabiy-estetik didini shakllantirish hamda ularda mustaqil fikrlash, obrazli tafakkurga oid bilim, ko'nikma, malakalarni hosil qilish va rivojlantirish;
 o'quvchilarni badiiy adabiyotga qiziqtirish, asarlarni o'rgatish jarayonida olam va inson tabiati, milliy hamda umuminsoniy qadriyatlar, shuningdek, kitobxonlik madaniyatini shakllantirish orqali o'quvchilarning ma'naviyatini, dunyoqarashini kengaytirib, mustahkamlab borishdan iborat.

Adabiyot fanini o'qitishning asosiy vazifalari:

o'quvchilarning og'zaki nutqi adabiy til me'yorlari asosida shakllanishi va rivojlanishini ta'minlash, nutqiy kompetensiyani o'stirish;

yozma nutqda yuksak savodxonlik, adabiy til me'yorlariga rioya etish, uslubiy rang-baranglikdan foydalana olish ko'nikma va malakalarini rivojlantirish hamda adabiyot fanining mazmunidan kelib chiqqan holda o'quvchilarda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishdan iborat.

Adabiyot fanidan bitiruvchilarga qo'yiladigan malaka talablari

1. Adabiy-nutqiy kompetensiyalar (*tinglab tushunish, fikrni og'zaki bayon qilish, o'qish, fikrni yozma bayon qilish*).

B1+

o'zbek mumtoz adabiyoti namunalarining janr xususiyatlarini ajratadi;
 musiqa va rang-tasvir asari zamiridagi badiiy jozibani his qiladi va uni so'z bilan ifodalaydi;
 adabiyot va uning muayyan davri, janri haqida keng tushuncha, tasavvurlarni tushuntiradi;
 badiiy matn turlari (hikoya, she'r, drabbl, drama)ning shakli va mazmuniy xususiyatlarini farqlay oladi, matn tuzilishiga xizmat qiluvchi grammatik vositalarning vazifasini tushunadi;
 ijodiy fikrlaydi, jo'yali gapirish texnikasiga rioya qiladi;
 she'rlarni yoddan ifodali o'qiydi, dramatik asarlardan parchalar ijro etadi, bunda til vositalarining mazmunini anglaydi, ohang, ovoz past-balandligi, to'xtam (pauza)dan o'rinli foydalanadi;

munozaralarda ishtirok etadi, aytilganlarni umumlashtiradi va xulosalaydi.

asarlarga insho, annotatsiya, taqriz, esse, kichik xabar, lavhalar yozadi.

2. Badiiy asarni tahlil qilish kompetensiyasi

B1+

o'zbek mumtoz adabiyoti namunalarini ifodali o'qiydi, janr xususiyatlarini, she'riy san'at turlarini ajratadi;
 ikkilamchi g'oyalar asarning asosiy g'oyasini ochib berishga qay darajada xizmat qilayotganini tushuntirib beradi;
 asar yaratilgan kontekstning (tarixiy, ijtimoiy, siyosiy, adabiy kontekst) asar g'oyasiga ta'sirini ko'rsatib beradi;
 asarning asosiy g'oyasi asar davomida qanday rivojlantirilgani (ochib berilgani)ni tahlil qiladi;

muallif qo'llagan tasviriy vositalar (o'xshatish, metafora, metonimiya, kinoya, sinekdoxa, allegoriya, ramz)ni topadi;

muallif tiliga xos ayrim leksik, grammatik va fonetik xususiyatlarni topadi hamda ushbu

xususiyatlarning o'quvchiga ta'sirini tahlil qiladi;

notanish so'zlar ma'nosini lug'atlar yoki boshqa manbalar, shuningdek, kontekstdan aniqlaydi; asar va uning turli talqinlari (masalan, multimedia talqinlari, audiokitob, radiospektakl, san'atning boshqa turlaridagi talqinlari-kino, teatr, tasviriy san'at, monumental san'at)ni solishtirib, o'xshash va farqli jihatlarini topadi;

yozma nutqining ta'sirchanligini oshirish maqsadida badiiy tasvir vositlarini qo'llay oladi;

matnning izchilligini ta'minlash uchun so'zlar, grammatik qoidalar va strukturalarni to'g'ri qo'llay oladi;

asardagi asosiy va ikkilamchi obrazlarni sanab beradi.

5. O'quv reja va o'quv dasturlarini ishlab chiqish va tatbiq etish tartibi

5.1. O'quv rejalarining asosiy maqsadi va vazifasi:

o'quv rejasining asosiy maqsadi – davlat ta'lim standarti va malaka talablarida bitiruvchilarga qo'yilgan talablarga muvofiq yetuk va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash uchun muayyan ta'lim yo'nalishlariga oid o'quv fanlar, ularning hajmi, mashg'ulotlar turlari, o'quv jarayonining mazmuni, tarkibi, muddatlari va o'qitishning mantiqiy ketma-ketligini belgilash hamda tartibga solish;

o'quv rejasining asosiy vazifasi – muayyan ta'lim yo'nalishi bo'yicha ta'lim jarayoni davomida o'quv fanlarini semestrlar va o'quv yillar tarkibida ta'lim oluvchilar tomonidan samarali o'zlashtirilishini ta'minlovchi mantiqiy ketma-ketlikda maqbul holatga keltirish, o'quv faoliyati davri, turlari, soatlar hajmini belgilash.

5.2. O'quv rejalarini ishlab chiqish, tasdiqlash va ta'lim jarayoniga joriy etish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

o'quv rejalar ta'lim yo'nalishlarining har biri bo'yicha davlat ta'lim standarti hamda mazkur malaka talablariga muvofiq ishlab chiqiladi;

o'quv rejalar ta'lim yo'nalishlariga umumta'lim va chuqurlashtirilgan fanlari belgilangan holda, ularning mazmun va mohiyatidan kelib chiqib, auditoriya (ma'ruza, amaliy, seminar, laboratoriya va boshqa mashg'ulotlar) va mustaqil mashg'ulotlar shaklida mantiqiy ketma-ketlikda shakllantiriladi;

ishlab chiqilgan va belgilangan tartibda tasdiqlangan o'quv rejalar asosida unifikatsiya qilingan va kasbiy fanlar belgilangan holda ishchi o'quv rejalar ishlab chiqiladi va tegishli ta'lim muassasalari tomonidan tasdiqlanadi.

5.3. O'quv dasturlarining asosiy maqsadi va vazifasi:

O'quv dasturining asosiy maqsadi – davlat ta'lim standarti va malaka talablarida o'quvchining bilimi, uquvi, ko'nikma va kompetensiyalariga qo'yilgan talablarga muvofiq o'quv rejaga kiritilgan muayyan fan tomonidan raqobatbardosh mutaxassislarni sifatli tayyorlash uchun shakllantirilishi zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va kompetensiyalar majmuini belgilash, fan mazmuni va tarkibiy qismlarini tartibga solishdir;

O'quv dasturining asosiy vazifalari quyidagilar hisoblanadi:

o'quv faniga oid ilm-fan, texnika, texnologiyalarning so'nggi yutuqlarini, ilg'or xorijiy tajribalarni hisobga olgan holda o'quv mashg'ulotlar mavzularini shakllantirish, ta'lim shakli va o'quv faniga ajratilgan vaqtga muvofiq o'quv materiallarini mavzular va o'quv mashg'ulotlar turlari bo'yicha taqsimlash, maqbul holatga keltirish va optimallashtirish, ularning mantiqiy ketma-ketligini hamda boshqa fanlar bilan integratsiyasini ta'minlash;

uzluksiz ta'lim tizimining ta'lim turlari o'rtasidagi uzviylik va uzluksizligini, shuningdek, fanning mazmun va mavzulari boshqa ta'lim turlaridagi hamda turdosh yo'nalishlardagi fanlarning mazmun va mavzulari bilan takrorlanmasligini ta'minlash;

fanni o'zlashtirish, ta'lim oluvchilarda fanga oid kompetensiyalarni, kasbiy bilim va ko'nikmalarni shakllantirish uchun zarur o'quv-uslubiy shartlar, o'quv adabiyotlar, didaktik

materiallarni hamda baholash vositalari va usullari yordamida ta'lim oluvchilar bilimini nazorat qilish shakllarini belgilash.

5.4. O'quv dasturida o'quv materiallar ma'ruza, seminar, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari shaklida mantiqiy ketma-ketlikda belgilanadi, shuningdek, o'quv fanining maqsadi va vazifasiga muvofiq mustaqil ish, laboratoriya va boshqa ishlar ajratilgan vaqt me'yorlariga muvofiq o'quv dasturiga kiritiladi.

5.5. O'quv dasturlarini ishlab chiqish, tasdiqlash va ta'lim jarayoniga joriy etish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

o'quv dasturlari o'quv rejalarida belgilangan har bir o'quv fani bo'yicha davlat ta'lim standarti va malaka talablari hamda o'quv rejalariga muvofiq ishlab chiqiladi va tasdiqlanadi;

tayyorlangan o'quv dasturlari O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini muvofiqlashtiruvchi kengash muhokamasiga olib chiqiladi;

ishlab chiqilgan va tasdiqlangan o'quv dasturlari asosida belgilangan tartibda ishchi o'quv dasturlar ishlab chiqiladi va tegishli ta'lim muassasalari tomonidan tasdiqlanadi.

Tayanch soʻzlar:

standart;
malaka talablari;
rasmiy nashr;
akademik litseylar taʼlim faoliyati;
asosiy chuqurlashtirilgan fanlar;
kasbiy fanlar;
oʻzlashtirishi zarur va yetarli boʻlgan bilimlar mazmuni;
namunaviy oʻquv rejasi;
oʻquv majmualari va mavzulari;
malaka talabining bajarilishi ustidan nazorat;
taʼlim yoʻnalishlari;
bitiruvchilarga qoʻyiladigan talablar;
taʼlim mazmunining zarur va yetarli hajmi;
bilim, koʻnikma va malaka;
kompetensiya;
oʻquv jarayoni grafigi;
oʻquv yuklamalarining koʻlami;
umumtaʼlim fanlarining malaka talablari;
oʻquv reja;
oʻquv dastur;
“Xalqaro bakalavriat” taʼlim dasturi;
“A- level” taʼlim dasturi;
“SAT” baholash tizimi.